

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean
și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

*Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.
Un număr 3 lei.*

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘU.

COLABORATORI :

I. Aldea, Jer. Ciungan, Const. N. Buzatu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petrin-
genar, A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghia

ABONAMENT : 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare
și part. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Școala activă.

Munca individuală și colectivă

Unul dintre felurile de a lucra în școala activă e munca individuală, în opoziție cu munca colectivă din școala noastră pasivă.

Capitulul el însuși observă lucruri, asociază ideile, noi cu vechi, exprimă prin scris, prin graiu, prin desemn modelaj, ceace gândeste, ceace creiază. Un ideal de educație!

99% din munca ce se indeplinește azi în școlile noastre e munca colectivă, când iese elevul de pe pragul școlii, e necesitat să muncească individual, deci în opoziție cu munca din școală deaceea e neindemnatific, noi zicem, are teoria și n'are practica, ei bine, în această înfățișare, școala activă e toată practică.

Ferrière, la începutul experienței sale a trebuit să petreacă mai mult de jumătate timpul cu lecțiuni colective pânăcând la o vreme 4 cincimi din timp îl ocupă munca individuală.

Munca individuală era fixată de comun acord ori propusă de Ferrière însuși.

Elevii, sigur, preferă munca colectivă pentru că e mai mic efortul lor, deaceia trecerea dela munca colectivă la individuală să se facă gradat. Elevii vor fi ajutați prin arătări de felul cum trebuie procedat.

Tindem către o școală activă *integrală*, cu paliative alungăm umbrele, dar n'am încălzit obiectul.

Toma Cocișiu.

Gimnastică sau Educație fizică?

Practica defectuoasă a învățământului a făcut ca aceste două noțiuni — în limbajul curent — să fie sinonime; cu alte cuvinte să însemneze acelaș lucru. Sosit-a oare vremea, ca educatorii să poată face cuvenita deosebire între ele?

Va sosi desigur, dar încă n'a sosit. Faptele și stările de lucruri dovedesc. Căci dacă s'ar fi înțeles deosebirea de care amintesc, cu siguranță n'ar exista în lumea școlară marele procent de debili, predispuși la ftizie, — și nici numeroșii sportmani (tipuri de șofer) cu viață intelectuală quasi nulă, despre cari scrie d. Pamfil Șeicaru.

„Vechii dascăli au înmormântat ideea de *educație fizică*”, înlocuind-o cu gimnastica violentă și cu sportul. Rezultatul imediat a fost crearea de către școală a tipurilor arătate mai sus. Pentru a-și face cineva o idee justă de progresele educației fizice în școlile noastre nu e suficient să ia parte la serbările dela Blaj (15 Maiu), unde se țin frumoasele concursuri gimnastice, ci va trebui desigur să facă inspecțiile cuvenite spre a se convinge. Va observa atunci, cu amărăciune, că elevii cari iau parte la concursuri sunt infimul procent cu care profesorii își pierd tot timpul, neglijând educația a celor mulți.

În școala primară aceiași neglijență. Multi învățători, din marș și exerciții cu brațele, nu mai cunosc altceva. Alții se mulțumesc cu practica jocurilor alese de copil însuși, crezând că atâtă e suficient. Un coleg propunea, tot aci, anul trecut, întrebuițarea aparatelor.

Negreșit toate acestea sunt bune și se pot întregi unele pe altele; dar exercițiile violente cu aparatele nuși au locul în școala primară. Aci exercițiile fizice au un caracter recreativ, spontan și liber. Se vor utiliza deci, cu mult folos, jocurile gimnastice pe cari programa analitică de neglijează aproape cu totul.

Dacă vechea școală avea în program numai *gimnastica*, care nu e altceva decât exercitarea musculaturii, apoi școala de

azi inscrie în programa sa *educația fizică*, care e ceva complet și cere ca exercițiile să se întindă asupra întregului organism, căci organele lucrează solidar pentru conservarea vieții. Dacă sportul a putut servi mai multora drept carieră, apoi educația fizică trebuie să devină pâinea vieții tuturor indivizilor. Vom avea atunci echilibrul perfect între fizic și intelect — și va pieri dușmănia față de cărți, care — după constatările multor bibliotecari — s'a afirmat mult după marele războiu, tocmai din cauza îndrăgirii sporturilor.

Exercițiile fizice se vor face asupra următoarelor organe: 1) de simț; 2) de nutriție; 3) de respirație; 4) de musculatură (gimnastica); 5) fonațiunei; 6) de adaptare la mediul cosmic (piele); 7) exerciții de rezistență fizică (marș, înot curse); 8) exerciții libere (jocuri, lupte); 9) exerciții de muncă și odihnă în regim permanent; 10) exerciții de izolare și profilaxie a boalelor contagioase. (N. Moisescu).

Educatori, îngrijiți de educația fizică a micuților, căci prin aceasta ajutați și educația morală, de oarece „naturile viguroase sunt singurele cari îndrăsnesc să voiască. „(Herbart).“*

Jer. Ciunganu, învățător.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

POVEȘTILE...

I.

de J. Breazu, inv.

Acum, după războiu, când lumea pedagogică se frământă tot mai mult, pentru a găsi o soluție adevărată ce trebuie dată școlăii a provocat curente multiple, cari redau sugestiv concepția nouă după cari trebuiesc crescute viitoarele generațiuni.

Din frământările celor chemați a discuta chestiunea și pentru care s'a consumat o enormă cantitate de materie cenușie din creier, s'a născut, sau mai bine zis, s'a reliefat puternic, așa numita „școală activă“. Acest curent, — cum era mai înainte — azi a devenit școală.

Concepțiile pedagogilor sunt diverse în felul cum o aplică. Altfel avem o *școală utilitaristă*, care și-a câștigat mai mult teren în America și o *școală activă integrală*, luând munca manuală ca mijloc de formare a sufletului copilului.

„Poveștile“ au fost obiectul de discuție, foarte aprins, între acei cari le cred a fi bune în formarea individului și a celor cari, nu numai că le exclud radical, dar le cred primejdioase

* Se pot folosi lucrările: *Ciripit de păsărele*, de Grig. Teodoriu (Casa Șc.) *Jocuri școlare*, de Const. Șoltuz (C. R.), *Educația fizică a copiilor* de Lt. col. Al. Manolescu, etc.

în formarea personalității. Nu vom vorbi de alte țări, unde se petrece lucrul ei vom lua lucrurile din țara noastră.

Există la noi două curente pedagogice bine definite: *curentul tradiționalist* și cel *inovatoriu*;

Analiza curentelor pedagogice, dela noi, subliniază importanța colosală, ce o prezintă acest curent, în mișcarea noastră pedagogică.

Sufletul copilului nu mai este crescut și educat după sistemul speculativ al pedagogiei rutinare; noțiunea de suflet infantil și-a lărgit sfera conținutului său real; copilul nu este copia fidelă a omului adult, luată în mazăgăleala câtorva linii de grafit din hala de vechituri; sufletul lui este conceput azi, ceace este el în sine. Pedologia alimentează zilnic conceptele psihice, în lumina reală a manifestărilor sufletului infantil: o întreagă revoluție pedagogică.

Sub egida considerațiilor, sumare, de mai sus, copilul în educația lui, este tratat după noi sisteme cari, au aruncat departe pe cele vechi.

În lumina realității, pedagogia, de azi nu mai formează câmpul de experiență, al unor aberați psihici. Ea este o știință, prin excelență, pozitivă.

Stabilite principiile noi ale școlii de azi cari, vor trata după sisteme umane pe „*Majestatea Sa — Copilul*”, — în termenii elogioși atribuiți de Ellen Key, curentul inovatoriu — exponent al „școlii active” dela noi — își afirmă existența prin munca dezinteresată a elitei noastre, în materie de educație; muncă asiduă pe terenul publicității, prin graiu viu și în deosebi prin practicarea noilor principii, în laboratoarele dlui Nisipeanu dela R.-Vâlcii și a dlui M. Biciulescu.

Poveștile ca mijloc de educație și instrucție, formează obiectul de polemică aprigă, între acei cari sunt pentru ele și acei cari le cred dezastruoase pentru învățământ. Discuțiunile aprinse au fost conduse de dl. Nisipeanu et Geantă și dl. M. Biciulescu;

Poveștile, ca mijloc de educație și instrucție, formează obiectul de polemică aprigă, între acei cari sunt pentru ele și acei cari le cred dezastruoase pentru învățământ. Discuțiunile aprinse au fost conduse de dl. Nisipeanu et Geantă și dl. M. Biciulescu; dânsii remarcă, într'o lumină clară importanța ce o prezintă poveștile; în opoziție — de idei — apar câteva figuri infrigurate, se consideră poveștile un dezastru.

Sunt fapte reale, indiscutabile asupra existenței lor de cauză.

II.

Copilul dela vârsta de 3—4 ani, intră în epoca jocului. Jocul îi procură o mulțime de intuițiuni, îi satisface tendința lui de-a fi activ, de-a fi veșnic în mișcare. Ați observat cu toții

câtă pasiune pune el în joc; sunteți convinși de flexibilitatea combinației obiectelor de joc. Și câtă viață este'n el!... Lucrurile pentru el sunt vii; ați văzut cu câtă îngrijire, fețițele, își îmbracă păpușile „să nu le fie frig”. Mobilitatea lui este foarte evidentă.

Judecata rece, succesiunea ideilor de cauzalitate nu există în această perioadă a jocului. Inteligența este reliefată prin mobilitatea spiritului de creațiune, sub impulsul flexibil al imaginației. Această parte a inteligenței -- imaginația -- se observă cu o nuanță pronunțată în povești.

În haina plăcută și atrăgătoare a poveștilor, putem reda copiilor, de multe ori, lucruri cari, dacă ar fi fost prezentate în realitatea lor dură și rece, fără a interveni o schimbare, ar forma pentru ei momente de tortură, de plictiseală. Poveștile formează cea mai plăcută viață a copilăriei.

Incercați, numai, după un joc și începeți a istorisi o poveste; veți vedea cu câtă atenție ascultă el; câtă expresie de compătimire și desaprobară se observă în trăsăturile mușchilor feții lui. Plăcerea jocului, în care el și-a chettuit surplusul de energie, în care mobilitatea fizică avea o latură importantă, își găsește continuitate în povești. Timpul cât ascultă povestea, este o recâștigare a energici pierdute; copilul se simte bine, vrea să asculte încontinuu.

Zănela și închipuirile fantastice din povești, sunt pentru el lecturi concrete; un câmp cu flori, o pădure răcoroasă, copilul dela țară, în vârsta 4—10 ani, le-a văzut, așa că nu este inexplicabil ca pe un covor de flori naturale, dela marginea unei păduri, o zână să simtă deliciul unui vis cu „făt-frumos” ce-o caută de mult.

Imaginația, sub egida unei fantezii aprinse creiază lucruri, personajii și stări sufletești, cari, controlate de calculele reci ale obiectivității, ar prezenta simple absurdități. Lipsind derivația concretului din continuitatea de cauzalitate, reprezentările se asociază fără nici o normă; personajii noi apar cu puteri monstruoase; stări de lucruri, cauzate de combinația întâmplătoare a reprezentărilor; iată tot ceace formează ficțiunile poveștilor. Copilul însă se simte bine; lui îi plac astfel de momente, de falsificare a realității; le vrea, le cere: o necesitate psihică reiese spontan.

Vom da copiilor povești!

III.

Poveștile sunt un factor educativ foarte însemnat; prin ele copilul este condus în lumea exterioară, care este rece, imparțială; povestea ascunde însă această rigiditate a lumii, îmbrăcându-o într'o haină plăcută; copilul se simte bine, lucrurile îl atrag, sufletul lui se confundă cu ele; involuntar el capătă cunoștințe despre lucruri.

Lipsa de experiență îi procură cele mai plăcute iluzii — și aceasta mai mult la cei mici — încât pentru ei totul este real; pentru ei nu există imposibil așa că nu este de mirat dacă copilul crede că uriașul cu un picior pe un munte și celălalt pe altul duce apă cu palmele și o bea.

Lipsa totală de experiență iar ca urmare a ei, controlul real obiectiv; fiind în totală suspensie de existență, imposibilul, care pentru el nu există, îi redă cea mai frumoasă parte a vieții lui de copil.

Mai târziu, când copilul prin experiență, face deosebire câtuș de puțin între real și imposibil, poveștile îi procură aceeași plăcere ca și înainte.

Lucrul este just; o constatare simplă va determina realitatea afirmațiunii: la șezătoarele cu copiii, pe cari le-am practicat în școală, am căutat să văd cu ce le plac copiilor să se ocupe mai mult în ora de șezătoare; aceasta eră la început. Cineva — un elev — îmi spune că ar vrea să spună povești; a fost destul această dorință a lui, pentruca toți să ceară povești. „Ei bine — le-am spus eu — cineva să ne spună o poveste”. Toți își părăsesc locul și se adună în jurul aceluia, care avea să spună povestea, fără ca eu să-i opresc. Era natural acest lucru; toți simțeau nevoia de a petrece câteva clipe de plăcere, ascultând povești, dat fiind că șezătoarele le țin Sâmbăta după amiazi; o săptămână de încordare a spiritului, o săptămână de consumare o energii, era firesc ca o oră de preumblare într-o lume fictivă, să le producă plăcere.

Iar băiatul — era din cl. VI-a în vârstă de 12 ani — își continua povestea; ce bucurie am simțit eu când, fără a lua în seamă conținutul povestirii, ascultam cât de natural, nesilit, băiatul își exprima gândul, simțămăntele lui iar ceilalți într-o încordare puternică urmăreau firul povestirii. Povestea se termină iar ceilalți copiii o încheie cu: „ăi frumoasă a fost”!

Sunt de condamnat copiii pentru aceste lucruri? Avem noi dreptul să le stagnăm aceste impulsii spontane ale sufletului lor? Am face o crimă enormă, lipsindu-i de ceace sufletul lor are nevoie! Gândiți-vă toți la copilărie. Nu regretați, de multe ori, această vârstă? Nu simțim oare cu toții naivitatea acea copilărească, care își păstrează, de multe ori și la maturitate, specificul ei?

Nu va apucat pe mulți ploaia când erați în toiul jocului în nisipul cald de vară și atunci refugiați sub poarta unei case, n'ați început a spune vre-o poveste, în timp ce ploaia cădea liniștită pe locul de joc? Și atunci mostruoșitatea balaurilor și curcubeul ce bea nesătios apă dintr'un pârăiaș ascuns, nu va format iluziile cele mai plăcute?

Suntem îndreptățiți a spune că regretăm copilăria! Vom da copiilor povești; ne-am acuza făcând altfel!...

Copiii, în vârstă de 10—14 ani, au o deosebită plăcere pentru povești, cu toate că au în acelaș timp experiență — dacă nu multă — totuși suficientă, pentru a putea face deosebire între ceace este real și imposibil. Și totuși, imposibilitatea, la aparență, se pare că nu există la ei, dat fiind plăcerea ce o au pentru povești. Cauza trebuie căutată în altă parte.

Imaginația este controlată, tot mai mult, începând cu această vârstă, de spiritul științifice-obiectiv; cauzalitatea își arată tot mai mult efectul ei: judecata începe a-se afirma. Poveștile sunt însă un refugiu pentru copii; ei știu că nu este adevărat, totuș, succesiunea din poveste, redă ceva plăcut, ceva care nu obosește, ci ține încordată atenția; în acest caz avem *iluzii conștiente*. Dupăce povestea se termină, copiii trec iarăș la realitate, povestirea având însă o puternică înrăurire asupra sentimentelor și voinții. Că le plac copiilor mai mari poveștile o arată faptul că ei doresc să citească mai mult cărți cu basme; iar la școală când vin să ceară cărți, din bibliotecă, preferă mai mult „povești”.

Cei cari fac opoziție întrebuițării poveștilor ca mijloc de educație, spun și cu drept cuvânt, că poveștile alterează prea mult imaginația, dau anze puternice fanteziei vioaie, putând deveni o primejdie pentru suflet. Din copii — susțin ei — am face niște oameni ce trăesc veșnic în lumea visurilor, cari nu tangențiază realitatea, oameni pentru cari realitatea este o simplă combinație de sunete; copiii devin aberați.

Admitem cu condiția ca să ținem seamă de cantitatea și calitatea poveștilor, ca să întrebuițăm acești termeni. Trebuie să știm la ce individualitate ne adresăm cu povestea. Aici este tot ceace nu deosibește: dăm copiilor povești ținând seamă de: sufletul lor, de conținutul poveștilor și timp.

Este și natural să fie așa: cum ar putea veni cineva, care se îngrijește conștient de educația copiilor, să povestească un basm mișcător unui copil cu o imaginație bogată și o fantezie exaltată?

Întăiu de toate vom căuta a ști cui ne adresăm cu povestea; ca temperament are copilul: este flegmatic, sanguinic și numai atunci ne vom gândi ce povești să alegem. Astfel unui copil cu imaginația mai puțin bogată îi putem povesti basme miscătoare, lucruri, cari l'ar putea mișca, nu astfel de povești vom alege pentru un copil cu un temperament sanguinic.

Ar mai putea deveni vătămătoare, în acest fel, poveștile? Desigur că nu! Totul se reduce la o cunoaștere a individualității copilului, pentru a ști apoi ce pansament să-i aplicăm.

IV.

Poveștile influențând considerabil asupra imaginației, fanteziei și ndeosebi cultivând sentimentele, sunt un mijloc foarte nimerit în învățământ.

Să ne amintim de istorie și religie; ar putea concepe copiii luptele, succesiunea evenimentelor, felul domnilor, fără ca imaginația și fantezia să nu-și aibă partea lor determinată în acțiune? Șar putea oare închipui copiii patimile lui Isus, fără ca imaginația să producă în sufletul lor atmosfera, în care se desfășurau lucrurile?

Este explicabil acum de ce le plac copiilor lecțiunile de istorie și religie, unde învățătorul povestește plastic evenimentul; s'a scris, chiar în această revistă, despre faptul că lecția învățată din carte se uită mai curând ca aceea pe care copilul a învățat-o din gura învățătorului. Textul din carte prea puțin știe mișca sufletul, prea puțin dinamism conține. Vocea învățătorului mlădiată după conținut, atinge direct mobilele sufletului.

Există cazuri — nu generalizate — când copiii simt deajuns textul, însă cu o condiție: el să fie redat prin unghiul povestirii. Astfel am dat elevilor de cl. IV-a să citească, concomitent, cu lecția predată la istorie, cartea „*Povestea neamului nostru*”; le-am cerut chiar, ca lecția să o combine cu povestea citită. Rezultatul a fost — dacă nu mai mult — cel puțin satisfăcător. Fără a exagera cazul, când cineva povestea lecția, apoi se năștea un tumult, deoarece fiecare spunea lecția povestită de mine, combinată cu cea din cartea cu povești. Gesticulația era un caracter specific al acestor lecții; arătau tabloul din carte și imitau poziția personajului principal.

În felul acesta lecțiile au devenit vioaie, pline de viață iar elevii doreau fiecare să spună lecția.

Deci imaginația este foarte activă. Este oare această activitate spontană ceva primejdios pentru învățământ și educație? Trebuie să știm că o idee este cu atât mai durabilă cu cât este asociată cu un gest oarecare; nu se aplică cazul numai la copiii unde trebuie să ne folosim de o memorie artificială.

O înrăurire puternică au poveștile asupra sentimentelor. Copilul arată o părținare vădită personajilor: le compătimește și desaproabă; este destul să prindem cu privirea trăsăturile feții lui, pentru a vedea ce atitudine ar avea el față de personajile; asupra cărora ne ocupăm.

În haina plăcută a povestirii, putem îmbrăca cele mai reci de conduită morală, însă nu în mod vădit intenționat; copilul observă imediat că intenționezi ceva și nu mai ascultă cu farmecul când s'ar acoperi intențiunea. Rău fac mulți că după o lecție de istorie sau religie, pe care au povestit-o, se apucă și prin întrebări plictisitoare și caraghioase, se trudesesc a scoate o învățătură morală.

Până decurând, în orice manual găsiți scris, după orice lecție aproape, o învățătură morală.

Lecțiile sufereau mult în acest fel; ce rost ar mai avea de ex: „Să ne iubim țara” după o lecțiune de istorie povestită

cu multă căldură de învățător, cum ar fi lupta dela Călugăreni? Sunt simple absurdități peste cari trebuie să se treacă odată!...

Deci în lumina realității, povestile sunt un excelent mijloc de învățământ și educație. Dacă este bine a-le introduce sau nu, este tot atât de ușor a te gândi că excluzându-le am face o crimă pentru sufletul copilului, lipsindu-l tocmai de ceea ce el are nevoie. Repetăm încă odată: vom căuta a acomoda poveștile după structura psiho-fizică a copiilor. Neglijind acest lucru, apoi munca noastră ar fi adevărată primejdie pentru copil. Incercați și vă veți convinge!

Laz, Decembrie 1928.

I. Breazu inv.

Discurs de deschidere

rostit de Dna învățătoare Georgina Muntean, viceprezidenta Reuniunii femeilor din Blaj, la 16 Dec. 1928
Doamnălor și Domnilor

În anii de după războiu s'a evidențiat tot mai mult rolul femeii muncitoare în toate domeniile de civilizație și de progres.

Cu toate acestea au mai rămas încă multe ocupațiuni și nenumărate ramuri de activitate, în cari singură energia de lucru a femeii se găsește încurajată de acele predispoziții sufletești, cari totdeauna au făcut apanajul marilor realizări. Caracteristicile acestor stări spirituale, cari împodobesc și încadrează atât de admirabil inteligența și morala femeii, sunt: tenacitatea unei energii niciodată șovăitoare, înțelepciunea unei minți vecinic în serviciul binelui și căldura unei inimi plină cu infinite rezerve de bunătate și de altruism.

Nici odată femeia nu și-a putut revendica cu mai multă îndreptățire nobilele ei însușiri ca atunci, când faptele ei se înșira în viața de toate zilele purtând pe ele efigia Carității.

Niciodată o femeie nu a fost mai vrednică de respectul cu care omenirea s'a obicinuit a o încunjura în decursul veacurilor, decât atunci, când vorbele ei erau de mângâiere și faptele ei de binefacere.

După războiul mondial al deceniului trecut, în toate țările femeia și-a afirmat cu autoritate dorința de a contribui cu toate forțele ei la propășirea binelui general. N'a dat înapoi în fața vreunei greutăți, iar răbdarea ei nu a cunoscut margini tot așa, după cum infinita ei bunătate nu a cunoscut rezerve. În ultimii ani bucuriile și suferințele ei au fost bucuriile și suferințele acestora, cari s'au vindecat de rănilor grele ale războiului, sau mai aveau încă de suferit de pe urma lor.

De aceea azi ne pare ca un lucru firesc faptul, că in zelul ei ce ne nu cunoște oboseală, femeia aproape a monopolizat întinsul domeniu al Carității.

Nu țin să amintesc aici marile exemple de sacrificiu, pe cari femeia le-a dat chiar in cursul războiului mondial.

Școlul meu este acela, de a arăta participarea femeii la indulcirea suferințelor umane prin mijloacele nesfârșite pe cari le oferă domeniul Carității.

Căci in viața de toate zilele este ca și pe câmpul de luptă: suferințele curg in jurul nostru și cu miile se pot culege răniții vieții. Este rolul femeii, ca ascultând de chemările sufletului său scaldat in apele Carității, să usuce lacrimile celor suferinzi și cu un zâmbet întăritor să panseze rănilile deschise ale semenilor săi.

La opera de caritate, in mod tacit, este invitată lumea toată. Ca nici una alta, această este reciprocă: toți avem nevoie de ea.

Este de necontestat că altruismul apare la oameni ca un grad superior de perfecționare a gândirii. Această gândire altruistă se întinde prin cercuri concentrice tot mai mult, până ce creiază in om un spirit de solidaritate față cu întreaga omenirea. Cu toată estenziunea ei însă ideia rămâne destul de concretă pentru a fi aplicată lumii reale pe care o cunoaștem. Ridicându-se până la abstracție, ea își ia numele de Caritate.

Tot ce ar făcut mai de preț in ultimele decenii femeile, au făcut-o in numele acestei Carități.

Niciodată esența pură a acestei noțiuni nu mi-a apărut mai clară și mai lipsită de umbre, ca in zilele trecute privind un tablou de un pictor al Renașterii. Pe un fond închis tabloul reprezintă o mamă, care-și alăptează copilul. Senină și iubitoare până la jertfirea de sine, strângând pruncul la sân ca pentru a-i contopi bătăile inimii lui cu bătăile inimii ei, maternitatea mi-a apărut in acelea momente ca cel mai primar, cel mai frumos, cel mai nobil și cel mai pur act de caritate al femeii.

Și înainte de a se cunoaște noțiunea aceasta, femeia jertfea Carității cu ardore dela începutul lumii. Și ce sunt toate celelalte acte de caritate ale femeii, dacă nu alăptări ale copiilor și ale orfanilor oropsiți ai sorții?! A îmbrăca pe cei goi, a sătura pe cei flămânzi, a odihni pe cei oboșiți, a ocroti orfanii, a educa tineretul, toate se cuprind in marea noțiune a Carității.

Si este interesant de notat efectul, ce l-a făcut asupra societăți și și asupra statului opera de caritate întreprinsă cu atâta elan de către femeii in anii de după războiu. Pretutindeni, unde o mână de femeii inițiau o acțiune in numele Carității, aproape intotdeauna intervenea statul cu mijloacele lui pentru a promova această acțiune.

Opera de caritate feminină și-a început misiunea pentru prima oară in Apus. Epoca de după războiu a oferit larg teren

de validitate asistenței sociale și în România. Și numai că a oferit acest teren, dar împrejurările cereau imperios, ca opera de Caritate Socială să-și înceapă cursul.

Și la chemarea generală au răspuns femeile române cu un elan de neașteptat.

Reuniunea noastră poate fi mulțumită că și-a dat partea sa de contribuție. Membrele Reun. noastre s'au distins prin mila ce au arătat pentru cei lipsiți și prin ajutorarea celor săraci și necăjiți.

Pentru aceasta operă de însănătoșire morală și caritativă pe care o săvârșesc femeile, viitorul rezervă încă multe pagini albe, pe cari se vor scrie opera de valoare materială și morală.

În mijlocul națiunilor obosite după războiu, femeile vor fi cu adevărat un mare popor nou și puternic, pe care lumea se poate sprijini.

*

Mulțumind celor prezenți pentru atențiune, deschid a 38 a adunare generală a Reuniunii Femeilor gr. cat.

Cât au economisit școlarii din Praga în 1928.

Iată ce s'a putut citi într'un jurnal din Praga, capitala vecinei noastre Cehoslovacia: „Deoarece încercările făcute în anul trecut cu economiile școlarii din Praga au dat rezultate foarte frumoase, casele de economii s'au hotărât să ducă propaganda mai departe și în întreaga țară.

Depunerile la economie ale școlarii din Praga au atins anul trecut suma de 46,000.000 coroane cehe“ sau 230,000.000 lei.

Cât vor fi economisit oare școlarii noștri? Aceasta n'o știm; dar știm un alt lucru și anume: că în țara noastră se cheltuiește anual pe beuturi spiritoase enorma sumă de 12—16 miliarde adică a treia parte din venitul țării, iar în curs de 25 de ani, de când avem bănci și cooperative țărănești, de abea s'au putut aduna 1½ miliarde lei! Ce rușine!

Facem o caldă și stăruitoare rugămintă către iubiții noștri învățători să înființeze pe lângă fiecare școală și câte o casă de economie, deprinzând pe elevi să depună zilnic câte o economie cât de mică.

Deasemenea rugăm și pe părinți să-i ajute pe copiii lor, ca să se deprindă a prețui și economisi banul, încă din cea mai fragedă copilărie.

Numai așa se va cultiva în viitoarele generații simțul de economie, de care azi poporul român e lipsit.

„Calendarul Sătenilor.“

Activitatea extrașcolară.

D. Ion Moldovan, învățător în Uioara de Sus, a aranjat în 26 Dec. 1928 (a doua zi de Crăciun) o producțiune teatrală cu elevii școlael. S'au predat: „*Bani albi pentru zile negre*“, „*Beția e cel mai mare rău*“, piese teatrale de D. Revizor M. Sasu. „*Trei crai*“. Mai multe recitări și cântări în două, voci. A succes foarte bine în toate privințele. Venitul net în suma de 2019 lei s'a destinat școlael.

* * *

Dșoara Berta Székely, învățătoare în Oiesdea, a aranjat în ziua de 23 Dec. 1928. o serbare a Pomului de Crăciun. S'a desfășurat un program frumos și bogat constătător dintr'o conferință (Creșterea copiilor de dș. învățătoare, colinde și cântece, două piese teatrale, recitări, jocuri și împărțirea darurilor. Din taxele benevole, încasate cu aceea ocazie s'a procurat înscripție pe școală.

Cronicar.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

No. 5031—1928.

Obiect: *Ucenicii sunt scutiți de cursul complimentar.*

Vă trimitem spre știre copia ordinului Inspectoratului No. 25040—1928.

„In temeiul ordinului Onor. Minister No. 106.777—1928 avem onoare a vă face cunoscut că Ministerul a aprobat pentru anul acest școlar, ca elevii școlaelor muncitorești pendinte de Ministerul Muncii, să fie scutiți de cursul complimentar și că Ministerul Muncii să aplice pentru școlile sale obligativitatea prevăzută de legea învățământului primar.

Vă rugăm a anunța despre aceasta pe cei în drept. Inspector Șef: (ss) I. Bratu“.

No. 5033—1928

Obiect: *Să se observe caleu ierarhică.*

Vă trimitem spre conformare copia ordinului Inspectoratului No. 25413—1928.

„Vă rog să puneți în vedere tuturor membrilor corpului

didactic primar din județul DV. că orice intervenție trebuie făcută numai prin revizorate. Intervențiile făcute deadreptul inspectoratului, fără a trece prin filiera revizoratorului nu vor fi luate în considerare. Inspector șef. (ss) I. Bratu“.

No. 94—1929

Obiect: *Timbrarea actelor.*

Vă aducem la cunoștiință că în urma sporirii cu 20% a taxelor de timbru, cu 1 Ian. a. c. *cererile trebuiesc timbrate cu 10 lei, iar celelalte acte cu 12 lei.* Vom refuza orice act, care nu este timbrat legal.

Revizor, M. Sasu.

Comitetul școlar al județului Alba.

Cătră

Comitetele școlare rurale de stat.

La reședința lor.

No. 8—1929.

Obiect: *Intocmirea și înaintarea bugetelor și conturilor de gestiune.*

Pentru o aplicare uniformă a dispozițiilor legii și regulamentului Comitetelor școlare și în vederea începerii exercițiului financiar 1929, Vă comunicăm următoarele dispozițiuni:

Am constatat că unele comitete își alcătuiesc bugetul lor pe *anul școlar*. Vă atragem atenția că bugetul oricărui comitet trebuie să fie întocmit ca și bugetul statului, pe *anul financiar* adecă dela 1 Ianuarie—31 Decembrie, deci la acea dată bugetul oricărui comitet școlar trebuie întocmit. El intră în aplicare de la 1 Ianuarie, sub rezerva aprobării Adunării Generale și a autorității superioare conform art. 5 din Regulament. Așa fiind veți lua măsuri ca bugetul să fie neapărat alcătuit cel mai târziu până la 31 Ianuarie 1929.

Până la aprobarea noului buget veți ținea neapărat seamă de dispoziția art. 35 din Reg. Cont. publice, care oprește a se cheltui mai mult din bugetul nou în primele 3 luni de aplicare, de cât s'a cheltuit în bugetul anterior 1928.

Bugetul trebuie să fie întocmit conform bugetului tip. (ce îl veți procura dela Cooperativa învățătorilor) ținându-se seamă de instrucțiunile ce îl însoțesc. Vom refuza aprobarea oricărui buget care nu va fi întocmit pe formularul dat de noi, sau care va fi necomplet.

Bugetul va fi însoțit de o expunere de motive, prin care se vor explica veniturile și cheltuelile, plusurile sau micșorările prevederilor, față de bugetul anului exportat. Dacă se va introduce un articol nou se va justifica necesitatea acelei cheltueli.

Pentru articolele bugetare atât la venituri cât și la cheltuieli conform art. 42 din Reg. se vor întocmi state dezvoltătoare, cari se vor completa așa încât să se poată vedea pe larg și lămurit, proveniența veniturilor și cheltuielilor.

În ce privește indemnizația de chirie a directorilor de școli, cari nu au locuință în natură, nu trebuie trecută în bugetul comitetelor nici o sumă. Aceasta constituie o obligație a primăriei, directă către directorul respectiv.

În dată după alcătuire și cel mai târziu până la 31 Ianuarie 1929 ni se va înainta spre verificare bugetul în trei exemplare însoțit de state dezvoltătoare, procesele-verbale ale adunării generale a comitetului școlar și certificatul primăriei comunale că a fost pus spre vedere publică 10 zile și nu s'a înaintat contestație contra lui. Totodată veți lua măsuri ca contul de gestiune să fie întocmit neaparat în luna Ianuarie, conform art. 5 și 58 din Reg. După ce contul de gestiune a fost întocmit se supune spre deliberare adunării generale și după ce adunarea generală se pronunță asupra lui se înaintează, însoțit de procesele verbale ale comitetului și adunării generale și de actele justificative, borderou de sumele rămase bune de încasat și plata la finea exercițiului închis, inventarul școlăii și procesele-verbale aprobate de comitetul școlar județean de modificări de credite, timbrate conform legii spre verificare și aprobare definitivă cel mai târziu până la 15 Februarie 1929. — Comitetului școlar județean.

Orice întârziere peste această dată va fi o dovadă de rea administrare a intereselor școlare, ceiace va atrage măsuri contra comitetului.

Atragem de asemenea atenția că adeseori am constatat cu ocazia verificării conturilor de gestiune că multe comitete școlare depășesc prevederile cheltuielilor bugetare. fără prealabila aprobare a comitetului școlar județean. Aceasta constituie o gravă încălcare a dispozițiilor legale.

Spre a evita aceste despășiri, e necesar a vi se aproba deschideri de credite. suplimentare de comitetul școlar cu unanimitate de voturi, din fondul de deschidere de credite, în care scop veți înainta comitetului școlar județean o copia a procesului verbal spre a aproba a se deschide dela articolul amintit creditul cu care să se sporească articolele respective dela cheltuieli ce au fost epuizate și depășite, căci la caz contrar nu se aprobă contul de gestiune și suntem nevoiți a imputa despășirile de cheltuieli membrilor comitetului.

Observăm și atragem atențiunea asupra faptului, că majoritatea comitetelor școlare pun o întârziere foarte mare în corespondența ce o poartă cu autoritățile superioare, trec adesea luni întregi până la primirea unui răspuns cerut de urgență, iar actele ce ni se înaintează adeseori sunt incomplete și lipsesc documentele necesari unei grabnice și judicioase rezolvări.

Toate acestea dau loc la corespondență inutilă și amână soluțiuni definitive cu luni și ani.

Semnalându-vă toate aceste dispoziții vă rugăm a lua măsuri ca ele să nu se poate constata și la comitetul Dvoastre — și de a se executa prezentul ordin cu cea mai mare punctuozitate și precădere.

Prefect-Președinte:
Dr. Pop

Contabil:
Groza Emil

Revizor-Secretar:
M. Sasu

Dela „Asociația de ajutorare reciprocă in caz de moarte“.

No. 1—1929.

Se aduce la cunoștința vechilor membrii următoarele:

Potrivit însărcinării primite am luat imediat contact cu Direcțiunea Băncii Invățătorilor din Cluj, care ni-a dat cu multă amabilitate toată lămuririle necesare la înființarea proiectatei sucursale.

Din aceste lămuriri am constat însă, că în *prezinte* și de *grabă* ne este imposibil ca să înființăm aceasta sucursală. Chestia înființării sucursalei rămâne a se desbata într'o adunare generală a întregii învățătorimi din județ.

In urmare capitalul membrilor vechi se va achita la mână acestora, reținându-se din el 50 lei taxă de înscriere și 100 lei cotă pentru un caz de moarte; total 150 Lei

Invit deci pe cei interesați ca să-mi trimită chitanțele necesare pentru a le putea restitui sumele ce li-se cuvin. Notez însă că aceste sume se vor achita pe rând in intervalul dela 15 Ian. până la 15 aprilie a. c.

Aiud, 21. I. 1929.

Președinte:
Marian Sasu.

ȘTIRI.

*** Chitanțele de pe luna Ianuarie au fost expediate în zilele aceste. S'a intervenit la cei în drept pentruca salarele să fie achitate la toate percepțiile mai regulat ca în trecut.**

* În ziua de 31 I. c. se va întruni comisia sanitară de pe lângă Inspectoratul Invățământului Sibiu. Revizoratul a avizat pe cei ce trebuiesc a se prezinta înaintea acestei comisiuni.

* D. Voșean Ion inv. in Pianul de Sus, s'a logodit cu D-șoara Secașiu Maria, conducătoare în Pianul de Jos. Să fie într'un ceas cu noroc!

* Ludovic Vizi, inv. reformat în Abrud, în etate de 28 ani a murit în ziua de 10 I. c. Odihnească în pace!

Către toate direcțiunile școal. primare reformate, rom.-cat. și lut. din județ.

Ne luăm voie a Vă trimite din nou revista noastră, rugându-Vă să binevoiți a ne-o abona, trimițindu-ne suma de 180 Lei. Cine nu voește să aboneze revista, acela e rugat să o restituie, contrar îl vom considera de abonat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cărți și Reviste.

Au apărut în editura: „Cartea Românească” „Calendarul Gospodarilor”, ilustrat pe anul 1929 cu supliment gratuit: Un calendar de perete ilustrat în culori de I. Simionescu, Profesor universitar. Prețul Lei 27. „In noaptea de anul nou. Piesă în 2 acte și Un mic viteaz, piesă într'un act. Ediția II-a de Serafim Ionescu. Prețul Lei 27. Se găsesc de vânzare la toate Librăriile din țară.

Publicațiune

Membrii Direcțiunii soc. pe acții „Românul” din Aiud, aduc la cunoștiință celor interesați disolvarea societății conform art. 202 Cod. Com. maghiar și invită pe creditorii societății ca în termen de 6 luni dela ultima publicațiune să-și arete pretențiunile lor la sediul societății în Aiud.

Aiud, la 14 Decemvrie 1928.

„Direcțiunea”.